

نشریه فرهنگی، هنری، اجتماعی کانون دانشجویی گیلان شناسی دانشگاه گیلان
به زبان های گیلکی و فارسی، خرداد ۱۳۸۳، سال اول، پیش شماره ، ۱۰۰ تومان

نگاهی به نخستین جشنواره نشریات دانشجویی
دانشگاه گیلان

شعر و ادبیات
گیلکی
گزارش و گفتگو
و چیزهای دیگری
از گیلان

آیا موزه مساکن
روستایی هم
پشت سرسبزی
گیلان می ماند؟

اگر شما گیلکی حرف نمی زنید، دلیل بر
این نیست که زبان ما گیلکی نیست!

تو هویت داری!

در هنگام شروع کار نشریه، وقتی که خواستیم خشت اول آن را بگذاریم، این سوال پیش آمد که ما می خواهیم چه بگوییم و چه بکنیم؟ یا اگر بخواهیم خیلی لفظ قلم صحبت کنیم: مخاطبان ما چه کسانی هستند؟ شاید این تقسیم بندی درست باشد که: دو دسته اند.

یک گروه افرادی هستند که گیلانی نبوده و حال ممکن است که مسئول یا صاحب مقام اجرایی باشند و یا تنها خواننده ای که نسبت به مسائل گیلان علاقه دارد. دسته دیگر نیز آن افرادی هستند که گیلک اند و گیلانی.

فعالیت ما نیز همینگونه دسته بندی می شود. اکنون بهتر می توانیم بگوییم که به هر یک از این گروه های مذکور چه خواهیم گفت مشکلات و موانع خود را به گوش آن مسئولان می رسانیم که کاری در دست دارند و می توانند گرهی از مشکلات ما باز کنند. برای آن غیرگیلک هایی نیز که می خواهند بیشتر درباره ما بدانند، از خودمان خواهیم گفت. خواهیم گفت که گیلکی چه دارد و چه می گوید! می گوییم که گیلک و گیلکی آنهایی که در تلویزیون می ببینید نیستند.

اما... اما به خودمان، یعنی به گیلک ها و گیلانی ها چه می خواهیم بگوییم؟ تلاش بسیاری می کنم که شعاری ننویسم، اما اگر نوشته های بنده رنگ و بوی شعر دارد، بخشید.

ما می خواهیم بگوییم که ای گیلک! چشمانت را بگشاؤ برخیز! تو برای خودت زبان داری. فرهنگ داری. شاعر بزرگ و معروف داری. نویسنده بزرگ داری. قهرمان داری. تاریخ داری. آداب و سنت داری. همه چیز داری. در یک کلام: **هویت داری!**

چرا تا از تو می پرسند که چه داری؟ تو جواب می دهی: لهجه، باقلاقاتوق، ترشه تره و ماهی شور؟ همین؟ آیا به راستی هویت تو تا همین حد است؟ یعنی اگر روزی به جای باقلاقاتوق و ترشه تره، پیتزا بخوری و فارسی را بدون لهجه صحبت کنی، آن روز، روز بی هویتی توست؟ آیا به راستی بر این باوری که دار و ندار تو در همین حد و اندازه است؟ ما قصد داریم که بگوییم: نه! تو بیش از این ها داری تو هویت داری هویتی که "تنها" در باقلاقاتوق و ترشه تره خلاصه نمی شود. پس چشمانت را بگشا و یک بار دیگر نگاه کن بنگر که چه داری و چگونه داشته هایت را از دست می دهی. گاه از دست می گیرند و گاه خود تقدیم می کنی.

واوین بندی: تقسیم بندی

رَج: دسته، رسته

ایسه/ ایسا: اکنون، حال (هسا در گویش غرب گیلان)

توشکه: گره

هی/ همین: همین

هدئن: دادن

هئتن: گرفتن

هدئتی: می دهی

تو هویت دانی!

وقتی کی امه خواستیم ای کاره شروع بوکونیم و ای نشریه اول خشته بنیم، ای سوال پیش بوما کی چی خوانیم بوکونیم و چی خوا بوگویم؟ یا اگه بخواییم خیلی کلاس به جور گب بزئیم: امه مخاطبان کی ایسن؟ شاید بشاست ایتوری امه مخاطبانه وایین بندی گودن کی: دو دسته ایسن. یکنه او کسانی کی گیلانی نئین و ایسا (هسا) یا ایته جیگا مسئولیت دولتی دارن و یا نه، فقط خوانن ویشتر گیلان و گیلکی جی بودونن.

اوکته رَج نی او کسانی ایسن کی گیلک اند و گیلانی.

پس امه کار نی هیتو رَج بندی بئه. ایسا بهتر تونیم بگیم کی هر کسه چی خوا گوئن.

امه موشکلات و موانعه مسئولانه گوشه رسانیم کی ایشونه دست کاره مین دره و تونن امه کارانه جی توشکه وایوکونن.

ای غیر گیلکانی ام کی خوانن امه جی ویشتر بودونن، اوشانه ره خودمونه جی گب زئئیم. گوئیم کی گیلک چی دانه (داره) و چی گونه.

گوئیم کی گیلک و گیلکی اوشانی نئین کی تلویزیونه مین دئن درید.

اما... اما خودمانه، یعنی گیلکانه چی خوا بگیم؟

خیلی تلاش کوده درم کی شوعار ندم، ولی اگه می گب شوعاره رنگ و بویه هیته شمه ببخشید امه خوانیم بگیم کی اوهو، گیلک! تی چومه وازا کون ویریس!

تو تی واسی زبان دانی. فرهنگ دانی. پیله شاعر دانی. پیله نویسنده دانی. قهرمان دانی. تاریخ دانی. رسم و روسوم دانی. همه چی دانی. یک

کلام: **هویت دانی!**

چره تا گوئن چی دانی؟ تو گوئی: لهجه، باقلاقاتوق، تورشه تره و شوره ماهی؟

هین؟ تی هویت تا هی قدره؟ یعنی اگه یک روح باقلاقاتوق و تورشه تره جا پیتزا بوخوردی و فارسیه بدون لهجه گب بزی، او روج، تی بی هویتی روجه؟

واقعا خیال کونی کی تی داشته و نداشته تا هی حد و اندازه ایسه؟

امه خوانیم بوگوئیم کی نه! تو ایشونه جی ویشتر دانی. تو هویت دانی. هویتی کی باقلاقاتوق و تورشه تره مین خولاصه نئنه.

پس تی چومه وازاکون و ایبارده نیگا بوکون. نئین کی چی دانی و چوتو تی داشته دسته جی هدا دری. گاه تی جی هگئین و گاه خودت هدئتی.

مروری بر ماه گذشته:

افتتاحیه جشنواره نشریات دانشجویی (۸۳/۲/۲)

اولین جشنواره ادبی دکتر معین (۸۳/۲/۱۳)

توقیف فیلم مارمولک (۸۳/۲/۲۲)

همایش اعتیاد (۸۳/۲/۲۵)

همایش بررسی فرصتها (۸۳/۲/۲۵)

جشنواره فرهنگ ایران زمین (۸۳/۲/۲۵)

معرفی بقعه چهار برادران (۸۳/۲/۲۷)

همایش خیام (۸۳/۲/۲۸)

نقد و بررسی رمان **من او** در حوزه هنری گیلان (۸۳/۲/۲۸)

تجهیز کتابخانه ها به سیستم مکانیزاسیون (۸۳/۲/۲۸)

مسابقه کتابخوانی برگزار شد (۸۳/۲/۲۸)

همایش نقش زن در شاهنامه (۸۳/۲/۲۸)

پژوهش تالش (۳۰/۲/۸۳)

همایش پژوهشگران علوم قرآن در رشت (۸۳/۲/۳۰)

کنسرت موسیقی سنتی یادواره ایرج بسطامی (۸۳/۳/۲)

بزرگداشت دکتر ابریشم چیان در تالار مطهری (۸۳/۳/۲)

برگزاری جشنواره سراسری تاتر (۸۳/۳/۳)

XX

ایته دانشجو درده دیل:

آمی فنی دانشکده

آمی دانشکده شبان، نه آبی نایه ، نه آشی ، نه گچی ، نه مگسی ،

فقط استاد ایسا ، دانشجو مَره

آمی فنی دانشکده ، شبان نه چراغی نایه ، نه جاده ای ، نه

آسفالتی ، فقط هر کی ماشین داره ، تانه چه نور چراغ و آسفالت

جاده فرعی مسئولین استفاده بُوکُنه

آمی دانشکده مئن اصولاً ، برار خواخوری ، کاملاً رعایت په ،

بخصوص آمی خواخوران خیلی احساس راحتی داریدی!

زمستانان آمی دانشکده جولو ، جنگه زمینه مانه ، فقط سیم خار

دار ناره، خندق ، باتلاق! ، زنجیر! ، پُوردا! ، چَل!...

آمی دانشکده بهترین جا ، ایداره آموزشه ، اینتخابه واحد روز

بهترین روز آمی دانشکده ایسه ، چه یونسکو ، باموئید آمی نظم

فراوانه ره ، جایزه « بوبوخسه پامادور (!) » تشریفاته مَره ، خواهه

تقدیم آ ، واحد بانظم بوکونه ..

ع-م

یک نامه:

آیا موزه مساکن روستایی هم پشت سرسبزی گیلان می ماند؟
وقتی اسمی از گیلان در سایر نقاط ایران و حتی جهان به میان می
آید، بلافاصله همه به یاد سرسبزی این استان می افتند و دیگر به
کمبودها، امکانات محدود و پروژه های نیمه تمام توجه ای نمی کنند.
از روزی که به یاد دارم رسانه های گروهی محلی همیشه از تحولات و
پروژه های عمرانی بزرگ از جمله راه آهن رشت-قزوین، آزاد راه رشت-
قزوین، ساخت کارخانه های مدرنیزه چای و خیلی دیگر از پروژه ها
صحبت کرده اند و نوشته اند.

از روزهای دولت سازندگی تا امروز که دولت به اصطلاح پاسخگو بر
اریکه قدرت است، همیشه گفته اند، ولی از عمل خبری نبوده است!
و اما موضوع اصلی این نوشته «موزه مساکن روستایی گیلان» است. آیا
این پروژه هم مانند همه پروژه های عمرانی، فرهنگی، اقتصادی و
اجتماعی گیلان است؟ یا سرنوشت بهتری خواهد داشت. در آخرین
سمینار موزه مساکن روستایی که چندی پیش برگزار شد، به نظر می
رسید که دستاورد مهمی به همراه نداشته است. این را از گفته های
یکی از اساتید میشد فهمید که گفت: «همین چند لحظه قبل به من
اعلام کردند که باید سخنرانی کنم»

چرا در همان چند لحظه قبل به ایشان گفته اند، نمی دانیم! شاید از
شخص دیگری دعوت کرده بودند و چون ایشان افتخار ندادند! دست
نیاز به سوی آقای ... که همیشه مجبور است بار کمی و کاستی ها را
بکشد، دراز کردند.

اگرچه توقع اینکه هر چه سریع تر یک کار فرهنگی به بهره برداری
بسد، بی جاست، ولی این انتظار می رفت که مدت شروع تا خاتمه طرح
به طور واضح مشخص باشد. اینکه مثلا در دو سال اول این کار یا سال
بعد فلان کار صورت خواهد گرفت تا من مخاطب و پیگیر طرح بدانم
طرح فوق کی به بهره برداری می رسد. یا کار در چه مرحله ای است.
حتی مشخص نمی کنند که مسئولیت این طرح با کیست. به هر حال
اگر کار گروهی هم باشد، فردی به عنوان مسئول پاسخگو نیاز است.
اگرچنانچه این پروژه هم حالت فرسایشی و بی نتیجه به خود بگیرد،
دیگران به گفته های ما اعتماد نخواهند کرد. شاید حتی در نشست
های آینده آن، همین چند دانشجوی علوم اجتماعی هم حضور نیابند.
پس چه خوب است که دست اندرکاران طرح همه امور را از شروع تا
خاتمه آن برنامه ریزی نموده و سعی بر اجرای آنها نیز بنمایند. تا این
پروژه هم مثل سایر پروژه های استان گرد فراموشی به روی خویش
نبیند.

یک دانشجوی علوم اجتماعی

نیناکی آماده چاپ مطالب، نوشته ها، نامه ها و انتقادات شما می باشد. شما می توانید مطالب خود را به
کانون گیلان شناسی دانشگاه گیلان تحویل داده و یا با آدرس الکترونیک زیر با ما مکاتبه کنید:

Ninaki_Gilak@yahoo.com

اگر شما گیلکی حرف نمی‌زنید، دلیل بر این نیست که زبان ما گیلکی نیست!

گفتگو با علی اکبر مرادیان گروسی

بله. چون مثنوی کلمه فارسی نیست. گیلکی هم نیست. من به جای آن درازه شعر را انتخاب کردم. ما در جاهای دیگری هم از این کارها کرده ایم. مثلاً در «کادح» و «هاتف» نشر گیلکی نوشتیم و در آن نوشته‌ها کلمه‌های جدیدی به کار بردیم.

همینجا یک سوال پیش می‌آید. آیا زبان گیلکی در شرایط حاضر این توان را دارد که واژه‌سازی کند؟

کاملاً ببینید، حدود پنجاه سال این کار من است. اولین شعر من در سال ۱۳۳۱ چاپ شد که پنجاه و دو سال از اون تاریخ می‌گذرد. کار من به طور مرتب مسائل واژه‌شناسی بود و در چهل و یک شماره از نشریه «گیلان ما» که مدیریتش را آقای دکتر فائق داشت، من در مورد نگرشی به واژه‌های گیلکی مقاله نوشتم. قصه‌های بلند گیلکی هم نوشته‌ام با ترجمه فارسی و واژه‌نامه. من معتقدم که گیلکی آنقدر وسیع است و آنقدر قدرت دارد که می‌تواند واژه‌سازی بکند. و البته این بستگی دارد به تسلط فرد بر گیلکی. چون هر گیلک و هر گیلانی واژه‌شناس نیست. و البته این کار را تنها من نکردم. این یک تجربه پنجاه ساله ماست.

همین کل‌گب که یک کتابی است مشتمل بر صد و پنجاه بیت شعر. نخواستیم اسمش را بگذاریم مثنوی. چون ما داریم به گیلکی شعر می‌گوییم. این شد که گفتیم: درازه شعر.

کار دیگری که داریم کتاب هساشعر گیلکی است که جزوه ایست آماده چاپ. که در آن اشعار هم به صورت رسم الخط فارسی و هم با حروف لاتین و نیز با ترجمه فارسی آنها آمده.

«مصدر در زبان گیلکی، به گویش رشتی» هم یک کار تحقیقی من است. کار دیگری که آماده است، «سیمای میرزا کوچک در شعر گیلکی» است. تمام شاعرانی که درباره میرزا کوچک شعر گفتند، هر نوعش را، چه کلاسیک، چه شعر امروز و چه هساشعر را در آن آورده ایم. که ان شالا... به زیر چاپ ببریم.

این‌ها مجوز چاپ را گرفته‌اند؟

قرار بود اداره ارشاد خودش اینها را چاپ کند. خود اداره بانی این امر بود که فعلاً مانده است.

کار دیگر هم شعر امروز گیلکی است به نام: «کیشکرت خوش خبره» که قرار است چاپ شود. البته غیر از زبان گیلکی هم کتاب دیگری چاپ کردم به نام «لک لک پیر» که فارسی است و این کتاب را در سال ۱۳۳۶ چاپ کردم و یک کتاب دیگر که قرار است برای چاپ مجوز بگیرم و آن هم شعر امروز فارسی

رشت، محله بوسار، جایی بود که باید می‌رفتیم. باران بهاری سیل آسا می‌بارید که به در خانه «علی اکبر مرادیان گروسی» رسیدیم. پیرمردی هفتاد و چند ساله، با موهای سپید که ما را بیش از آنچه که بودیم تحویل گرفت. دور هم نشستیم و خیلی ساده و خودمانی شروع به صحبت کردیم. مثل تمام مصاحبه‌ها این سوال کلیشه‌ای و تکراری را پرسیدیم که: لطفاً خودتان را معرفی کنید. و او خود را معرفی کرد. گفت که پدر و مادر وی کرد بودند و به گیلان مهاجرت کردند و او در همین منطقه بوسار و در همین خانه‌ای که با وی گفتگو می‌کنیم به دنیا آمد. آذر ماه سال ۱۳۰۷. گفت که تحصیلات خود را تا کارشناسی رشته بازرگانی ادامه داد. و در سال ۱۳۲۵ به استخدام اداره فرهنگ یا همان آموزش و پرورش امروز درآمد. تا سال ۱۳۵۶ که بازنشسته شد. اما گویا این بازنشستگی تازه شروع دوره جدیدی از زندگی وی بود. چرا که در ۲۷ سال دوره بازنشستگی بیشتر از پیش به مطالعات گیلان‌شناسی و واژه‌شناسی پرداخت. از کتابهایش برایمان گفت. از «ترانه‌های روستایی گیلک» و از «ضرب المثل‌های گیلکی» و از «شال ترس مامد» گفت. از آموزگاری در گَلَنده رود مازندران و هشتپیر و فومن و رشت گفت. رفت و یک بغل از کارهای چاپ شده و نشده خودش را آورد و جلو رویمان گذاشت. کارهایی که هنوز چاپ نشده بودند را به ما نشان داد. همچون حرف‌های نگفته‌ای بودند که پیرمرد برای گفتن داشت. و گفتگوی ما به همین راحتی شروع شد:

شما در حوزه غیر گیلکی هم کاری دارید؟ از کارهای غیر از شال ترس مامد هم بگویید. الان یک کتاب به نام «آفتاب شوران، شعر امروز گیلکی» جلوی روی ماست.

بله. این در دست چاپ است. این یکی هم دو بیتی‌های گیلکی است به نام «آئو».

این آئو همان آئوی معروف گیلکی است؟

آئو صدایی از دور است برای طلبیدن کمک. و این هم کتاب «کل‌گب» که مثنوی است و من اسمش را گذاشتم: «درازه شعر»

یعنی شما پیشنهاد دادید که به جای مثنوی، درازه شعر به عنوان معادل قرار بگیرد؟

است به نام «در فصل های سَتَرَوَن»

قبل از اینکه درباره شال ترس مامد سوال کنیم این سوال را بپرسیم که در حال حاضر روی کتابی کار می کنید؟

«آفتاب شوران» خودم را به آقای جکتاجی (نشر گیلکان) دادم که قرار است چاپ کند. و «غزل ۸۱» خود را هم به آقای طاعتی برای چاپ دادم. خود من نیز به تازگی مجوز انتشاراتی گرفتم و تصمیم دارم کار انتشاراتی را شروع کنم.

آخرین کارتان همین کتاب «شال ترس مامد» است؟ آیا

این کتاب بر اساس یک افسانه بود یا کاملا زاینده ذهن نویسنده؟ بله. این کتاب یک قصه گیلانی است. ولی من در این قصه یک مقدار دست بردم.

در زمان پهلوی اصلا اجازه نمی دادند که ما کتابهای بومی و گیلکی چاپ کنیم. ولی این بیست و چند سال بعد از انقلاب سال ۱۳۵۷ ما می بینیم که در تمام مناطق ایران، روزنامه محلی و داستان محلی و نوشتار محلی اوج گرفته.

ببینید، اصولا این یک قصه فولکلوریک گیلانی است. عرض کردم که هدف من در قصه نشان دادن شخصیت اصلی این فرد بود که در زیر اتهام قرار گرفته بود.

یک زیرکی خاصی به شخصیت اول دادید.

بله. به این عنوان که این آقا ترسو نیست. بلکه تحت تاثیر تبلیغات منفی یک محدوده از زمان معروف به ترسو شده. پهلوانی او زیر سوال می رود و تخطئه می شود و از مردم دور می گردد. در حالی که من در آن قصه را با این کیفیت که «مامد» پهلوان بود و می توانست نشان بدهد که ترسو نیست تمام کردم. این کتاب تا به حال به فروش هم رفته، گرچه هیچ استفاده ای برای ما نداشته اما با استقبال مواجه شد.

در این کتاب، در هر بند از شعر لغات جدید بسیاری به چشم می خورد. مثلا اگر درست در ذهنم مانده باشد، «اوچئن» را به جای پند گرفتن به کار برده اید.

بله. ما واژگانی داریم که در زبانهای دیگر نیست. «اوچئن» یعنی جمع کردن. اما وقتی در گیلکی می گوئیم: «آقا، تو از اونه زندگی اونچئی؟» یعنی پند نگرستی؟ اینجا این معنی را می دهد.

شاید اتفاقی باشد. اما در این کتاب، خیلی از جاها احساس کردم که لغات متعلق به شرق گیلان است. آیا از منابع شرق گیلان هم استفاده کرده اید؟

نه! ببینید، این شرق و غرب گیلان نیست. زبان گیلکی اصلا شرق و غرب ندارد. ما فقط کمی تغییرات اعرابی داریم. ببینید، اگر ما مسلط به زبان دیلمی یا گالشی یا مردم کوهستان باشیم، می بینیم که گویش رشتی هم همان است.

ما تاریخ حداقل هزارساله داریم که برای ما مشخص است. حالا ببینید، واژه هایی که در کتاب شال ترس مامد آوردم، اگر با واژه مردم رودسر یکی است، به این دلیل است که واژه اصیل است و با مردم شرق گیلان یکی بوده.

از بحث درباره شال ترس مامد بیرون بیاییم. بیشتر به گیلکی بپردازیم. جناب مرادیان، نسل ما نسلی است که به هر حال از نسل پیش از خودش فاصله ای پیدا کرده. حتی پدر و مادر ما، حال به نیت خیر هم که بوده، به نحوی

خواسته اند که ما به طرف زبان گیلکی نرویم. به زعم خودشان برای اینکه در جامعه موفق و سربلند باشیم. یا کسان دیگری به روش های مختلف خواستند که ما را از این زبان دور

کنند. به هر حال، اکنون این نسلی که تنها منبعش برای آموختن گیلکی محیط کوچ و بازار و خانواده است، نسل ما اگر بخواهد به زبان خودش بازگردد چه باید بکند؟

ما زبان داریم. گویش داریم و لهجه. این ها را با هم اشتباه نگیرید. ما می گوئیم زبان رسمی و علمی ما فارسی است. در گذشته دور همینطور بوده، حال هم هست، آینده هم همینطور. و یک زبان بومی داریم. مثلا کردی، تالشی، گیلکی، طبری، سنگسری، بلوچی و تاتی. این ها زبان های بومی ما هستند. مجموعه این زبان های بومی ما زان فارسی است.

حال. مردم کرمان، وقتی می خواهند فارسی صحبت کنند، فارسی را با «لهجه» کرمانی حرف می زنند. لهجه این است. این را فراموش نکنیم. ما هم «فارسی» را با «لهجه» گیلکی صحبت می کنیم. اما گیلکی لهجه نیست.

به این دلیل که ما برای خودمان چندین هزار واژه داریم. این را به این دلیل می گوئیم چون دومیون و پانصد هزار نفر اینجا ساکنند که هویت گیلکی دارند. این دو ملیون و پانصد هزار نفر واژگانی دارند که در زبان فارسی استفاده نمی شود.

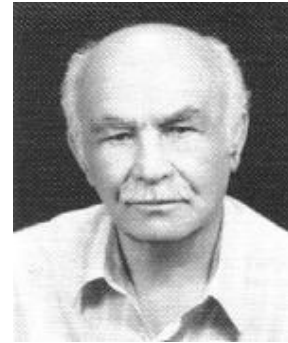
مردم آستانه، گیلکی را با لهجه آستانه ای صحبت می کنند. مردم لنگرود گیلکی را به لهجه لنگرودی می گویند. اصلا گیلکی نمی تواند لهجه باشد. لهجه نوع بیان یک کلام با توجه به آب و هوا و تن صدا و تکرار کلام و آواهایی که از نای بلند میشود است. اگر شما

یک چیزی را خدمت شما بگویم، سال های گذشته، چون من هفتاد و پنج سال سن دارم. بیشتر از سه برابر سن شما. آن موقع حکومت های گذشته به خاطر اینکه می خواستند مردم بقیه استان ها از هویت یا شخصیت یا به قول شما از عزت تهی شوند، زبان رسمی مملکت را که فارسی بود در همه جا پرورش می دادند. در نتیجه یک فرد ترک زبان، یا گیلک زبان یا ترکمن زبان

گیلکی حرف نمی زنید، دلیل بر این نیست که زبان ما گیلکی نیست! ما بیش از چندین هزار واژه داریم که بعضی از این واژه ها منحصر در اینجا کاربرد دارند. حال شما می گوئید که چه طور می شود شما از زبان خود دور شدید. ببینید، پدر و مادر من گیلانی نبودند، من وقتی بزرگ می شدم با مردم گیلان و این

گیلانی تاریخ ساز است. گیلانی در تمام برگ های تاریخ نقش سازنده دارد. به خاطر همین، به پدرانمان بگوییم، به خاطر نقش سازنده ای که مردم گیلان در طول تاریخ چند هزار ساله دارند، بی تاریخ ها گیلانی را تحقیر می کنند.

مجبور بود که فارسی را یاد بگیرد. این امر مرتب تبلیغ میشد. چون حاکمیت می خواست که این کار انجام شود، در نتیجه آرام آرام در تمام نسل ها رسوخ کرد. و چون می خواستند به این امر دامن بزنند، اختلاف می انداختند و تحقیر می کردند. ترک ها را به نوعی و گیلک ها را به نوعی. و این ها به خاطر آن تحقیر آرام آرام خودباخته شدند و گفتند: چرا باید گیلکی حرف بزنیم؟ این باعث شد که زبان ما عقب نشینی کند.

اجازه کتابت نمی دادند. اجازه نمی دادند که کتاب چاپ شود و صحبتی شود. در نتیجه زبانهای بومی توسری خور شدند. تنها زبانی که توانست سر بلند کند کردی بود. به این دلیل که چندین منطقه کردنشین داشتیم در خارج از ایران. عراق و سوریه و حتی در منطقه آارات.

در زمان پهلوی اصلا اجازه نمی دادند که ما کتابهای بومی و گیلکی چاپ کنیم. ولی این بیست و چند سال بعد از انقلاب سال ۱۳۵۷ ما می بینیم که در تمام مناطق ایران، روزنامه محلی و داستان محلی و نوشتار محلی اوج گرفته. به نظر من نویسندگان و شاعران کار خودشان را کرده و دارند می کنند. اما در زمان پهلوی یک روزنامه داشتیم به نام «چکنگر» که بعد هم انتشارش قطع شد. در آنجا شعرهای گیلکی چاپ می شد.

در گیلان چاپ می شد؟

در تهران چاپ می شد. و از همه زبان های بومی در آن چاپ می شد. و بعدش هم توقیف شد. گاه گذاری در اون اشعار گیلکی چاپ می شد و آنها هم به اصطلاح شعرهای «خنثی» بودند. ولی بعد از سال ۵۷ در گیلان خیلی روزنامه ها چاپ شد. و حالا هم مرتب کتاب و روزنامه چاپ میشود و تحقیق انجام میشود. و

محله معاشرت می کردم. در

نتیجه این معاشرت زبان گیلکی را یاد گرفتیم. در نتیجه این یاد گرفتن، پنجاه سال است که دارم رویش کار می کنم. چون این زبان، یک زبان قدیمی و بسیار باارزش است.

حالا ببینید یک تفکر بد پیدا شده که اگر من گیلکی حرف بزنم، شخصیت من پایین میاید. ما در گیلان نیازی نداریم که فارسی حرف بزنیم. وقتی هم که به تهران رفتیم، یادمان باشد که ما تهرانی حرف نمی زنیم. ما فارسی حرف می زنیم. خود مردم تهران هم به لهجه تهرانی حرف می زنند. ما کجای فارسی داریم: توون؟ تاوان را می گویند توون. آن آقای تهرانی هم فارسی را به لهجه تهرانی حرف می زند. اگر کلمات را کامل بیان کنیم و نشکنیمشان، داریم فارسی حرف می زنیم.

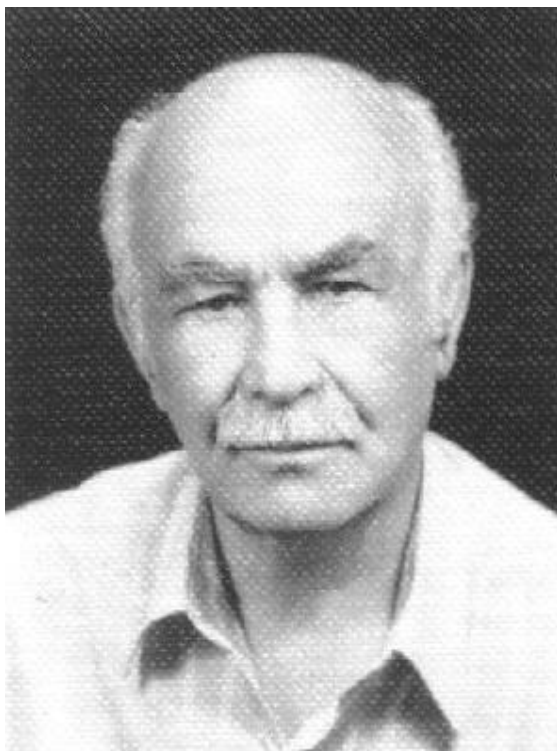
آن پدر و مادرهایی که خیلی اصرار دارند که بچه هاشان فارسی حرف بزنند، من برایشان واقعا متاسفم. این آقایان دارند هویتشان را فراموش می کنند. به نظر من شناسنامه خودشان را گم کرده اند. این گم کردگان شناسنامه و هویت دل خوشند به فارسی حرف زدن. در حالی که شخصیت انسان نه به فارسی حرف زدن است نه به گیلکی و نه به ترکی حرف زدن. مهم این است که چه در چننه داریم که به شنونده ارائه بدهیم. این مهم است.

حال با توجه به این ها که گفتید به

عنوان آنچه که ما از آقای جکتاجی با عنوان «عزت کشی» شنیدیم، شما آینده این زبان را چگونه می بینید؟ آیا معتقد به انقراض این زبانید؟ یا نه.

زیر نظر نهادی نیست. ما بارها به اداره ارشاد پیشنهاد کردیم، به دانشگاه گیلان پیشنهاد کردیم که بیایید، اگر خودتان ادیب و دکتر دارید، بسیار خوب، یک عده ای هم اگر آکادمیسین نیستند اما به قدر پنجاه سال تجربه دارند. به هر حال این تجربه به اندازه سه چهار سال اینها که می تواند ارزش داشته باشد. یعنی این وظیفه دانشگاه است که در درجه اول این کار را به صورت علمی پیش ببرد و یک مرکزی قرار بدهد. بعد این را به فومن و سیاهکل و گسکر و دیلمان و... تسری دهد که کارها جمع آوری شود و روی اصول به یک نقطه مشترک از نظر خط و آوا و ترکیب واژه برسند. یادمان باشد که میراث فرهنگی ما تنها کاسه و کوزه

شکسته گورستان ها نیست. بلکه زبان هم میراث فرهنگی ماست. اداره میراث فرهنگی هم باید در اینجا انجام وظیفه کند.

یعنی شما معتقدید که این رسم الخط می تواند مورد استفاده قرار گیرد؟

بقیه این گفتگو در صفحه ۹

ما در گیلان نیازی نداریم که فارسی حرف بزنیم.

یادمان باشد که میراث فرهنگی ما تنها کاسه و کوزه شکسته گورستان ها نیست. بلکه زبان هم میراث فرهنگی ماست.

در هر جایی شب شعر و شعرخوانی هست. و این کتاب های گیلان شناسی از کارهای ارزنده این دوره بعد از سال ۵۷ هست. من فکر می کنم این دارد اوج می گیرد. و برعکس نظر شما، معتقدم که نگاه کنید که روزنامه «کادح» نوشته هایی دارد. «تحول» نوشته هایی دارد. «نقش قلم» نوشته هایی دارد.

سوال آخری هم که فکر می کنم مهم ترین سوال ما باشد، چون آینده هر زبانی به رسم الخط آن زبان هم بستگی درد، این است که زبان گیلکی روی آواها و اصوات خیلی تکیه دارد. و حتی ما آواهایی داریم که در فارسی نیست. بنابراین شما فکر نمی کنید که رسم الخط فعلی که همان رسم الخط عربیست در حال حاضر برای گیلکی کافی نباشد؟

ببینید، خط ما که، یعنی این رسم الخط فعلی، عربی نیست. بلکه تغییر یافته خط زمان ساسانیان است. اما ببینید، یک جمعی در تالش دارند در طرح تالش شناسی از زبان و آوا گرفته تا هرچیز دیگر تحقیق می کنند. یک عده هم در حومه رشت هستند. در فومنات هم دارند کار می کنند. در لنگرود و رودسر هم این کارها را دارند انجام می دهند. البته این کارها انجام می شود تا به یک نقطه مثبت و هماهنگی برسند که همه به این شکل بنویسند.

این کار زیر نظر نهاد خاصی است؟

معرفی دو سایت اینترنتی در ارتباط با گیلان:

تاریخ:

درباره واژه گیل گیلان

این واژه ازدیر بازعنوان برخی شهریاران گیلان و بازماندگانشان در نواحی دیگر بشمار می رفت و در سال ۲۴ هجری در روزگار ساسانیان، گیل گاو باره که پادشاه گیلان و بنیاد گذار خاندان گاو بارگان بود، عنوان گیل گیلان داشت.

از همین دوران فرخان نیز از چنین عنوانی برخوردار بود، در تاریخ طبری آمده که فرخان در نامه ها می نوشت: «از فرخان، گیل همه گیلان، پادشاه طبرستان، سپاه خراسان...»

این واژه در مقام «عنوان» در جلد یکم و دوم طبری کتاب ابن خردادبه و مسعودی نیز نقل شده. بنابه گفته طبری، مامون به مازندران نامه ها چنین می نوشت: «به گیل گیلان، اسپهبد اسپهبدان، بشوار (ک) خورشید محور...» و مازندران نامه به خلیفه می نوشت: «از گیل گیلان اسپهبد طبرستان مازندران محمد بن قارن متحد امیر المومنین».

از فرمانروایان دیلم، از خاندان جستانیان هم، جستان ابراهیم، مرزبان دیلم را می شناسیم که عنوان «گیل گیلان» داشت. درن نقل می کند که مارکوپولو هم در سفرنامه اش این واژه را بصورت گِل و چِلان تحریف کرده است.

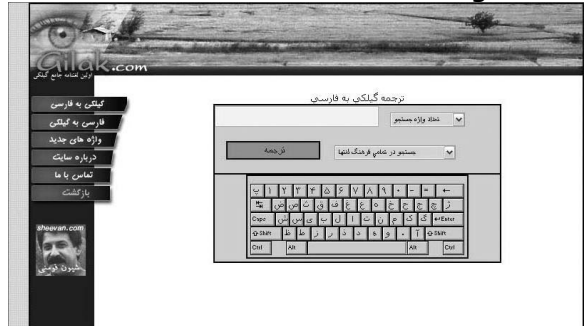
وی می نویسد که «گیل» بمانند واژه ی «سزار» در روم، بمعنای شهریار و فرمانروا می باشد، گذشته از آن نام جغرافیایی بخشی از سرزمین ایران در کرانه جنوبی دریای خزر است.

با در نظر گرفتن مراتب بالا یکی از معانی «گیل» فرمانروا و شهریار خواهد بود که بطور ضمنی در بردارنده مفهوم پهلوانی و جنگاوری نیز می باشد. بدینسان یکواژه گیلکی دیگر از طریق متون تاریخی به ما رسیده است.

فرمانروایان گیلان - ه.ل. رایینو - به کوشش م.پ. جکتاجی

واژه نامه گیلکی

www.gilak.com

وب سایت گیلک اولین وب سایت لغتنامه زبان فارسی با قابلیت ترجمه گیلکی به فارسی و برعکس می باشد. این سایت امکان جستجوی واژه های مشابه و ترکیبی را نیز دارد.

این وب سایت با استفاده از ۴ فرهنگ لغت زیر بانک لغت نامه خود را کامل کرده است:

فرهنگ لغت استاد ستوده، فرهنگ لغت استاد مرعشی، فرهنگ لغت استاد سرتیپ پور، فرهنگ لغت گیله گب استاد فریدون نوزاد.

وب سایت گیلک امکان جستجوی واژه مورد نظر را به طور جداگانه و به صورت مشترک از لغتنامه های فوق در اختیار بازدیدکنندگان قرار میدهد.

در این سایت بخشی در نظر گرفته شده است تا در صورت عدم وجود واژه گیلکی بازدید کننده بتواند واژه جدید را برای مدیریت وب سایت ارسال نماید تا پس از بررسی آن در صورت صحیح بودن وارد بانک گیلک گردد.

شیون فومنی

www.sheevan.com

این سایت به معرفی شخصیت و آثار شاعر معروف گیلک، شیون فومنی اختصاص دارد.

در این سایت می توانید معرفی آثار وی، جدیدترین خبرها در رابطه با چاپ آثار وی یا برگزاری بزرگداشت ها، چندین مقاله و چند کلیپ تصویری و چیزهای دیگری را ببینید.

نیناکی
Ninaki

نشریه فرهنگی، هنری، اجتماعی کانون دانشجویی گیلان
شناسی دانشگاه گیلان
به زبان های گیلکی و فارسی
شمارگان: ۲۵۰ عدد
مدیر مسئول: سارا غلامی
سر دبیر: امین حسن پور
همکاران:

بهنام پور رجب زاده - جواد صادقی
ع-م - محمد تیاور
امور رایانه: وحید نورایی فر
طرح روی جلد: تصویر گرافیکی زن روستایی با لباس محلی

Ninaki_Gilak@yahoo.com

ادبیات:

معرفی یک شاعر گیلک: شرفشاه دولایی
 نخستین اشعار گیلکی که در قرن چهارم سروده شده متعلق است
 به ملک الکلام کمال الدین بندار رازی که دفتر شعر گیلکی بندار
 و یا به کمترین برداشت چموش نامه او در دسترس بوده و
 شهرتی تمام داشته است(۱).
 اشعار گیلکی زیادی به شمس المعالی قاووس بن وشمگیر نسبت
 داده شده است. دربار شاهان دیلمی مرکز گسترش زبان گیلکی
 بوده است. قاسم انوار نیز ملمعاتی به گیلکی و فارسی دارد.
 اشعار زیبای امیر پازواری به گیلکی طبری، میرزا ابراهیم گیلانی
 ، ملا رضا ابن رستم فومنی به گیلکی بیه پسی و میرزا باقر لشت
 نشایی نیز بخشی از گنجینه شعر این زبان را تشکیل می دهد.
 اما بزرگترین شاعر گیلک پیر شرفشاه دولایی شاعر بزرگ قرن
 هفتم و از مریدان شیخ زاهد گیلانی و از معاصران امیره ساسان
 گسگری است. زندگی عارفانه و ماجرای ازدواج عاشقانه او با
 «خوری سو» خواهر امیره ساسان معروف است. آرامگاه او در
 «دارسرا» در رضوانشهر است.

می جان عزیز دلیلمبر، می سرو روانی

اوی تو، این می به دونی بون روا، نی

بهر سر کوچه، مره، تو چند دوانی

به تی درد من میرم، یقین کی دوا نی

دلبر عزیز من، سرو روان منی

بودن من در این دنیا بدون تو شایسته نیست

چقدر مرا به هر کوچه می دوانی

من از درد تو می میرم مطمئناً دوا بی نیست

دو وارنگ به می دلبر کسه، رنگ اونگفت

ونفشه به خوی خورمی دلبر گرد فونگفت

وُل و نرگسا می دوست بزیه مار بگفت

می دیل به اندیشه بماند و دست جه کار دکفت

دو بادرنگ در آغوش دلبر من رنگ نگرفته بود

بنفشه از خوبی خودش به دلبر من گرد نمنشاند بود

گل و نرگس یارم را مار نیش زد و انداخت

دل من در اندیشه ماند دست از کار افتاد

(۱) هوشنگ عباسی، شاعران گیلک و شعر گیلکی، نشر گیلکان
 ۱۳۷۶ مقدمه

معرفی چند واژه و فعل گیلکی:

آملائی: پروانه
 توقایی: عاشقانه
 تی تی: شکوفه
 آلا تی تی: اشک
 رافایی: انتظار
 شوروم، چلخوم: مه
 تاسیانی: اندوه تنهایی، غم غربت
 وارتن: باران
 کول: موج
 آرسو: اشک
 تَنگوله: تلنگر
 فَه زَه مَه: رقص پهلوانی
 نَاجِه (نَه جه): آرزو

گَرَدَسَن: گشتن
 آموئن: آموختن
 فاکشن: کشیدن
 دَگَرَدَسَن: غلتیدن
 جیکشن: در آوردن
 جَگَرَدَسَن: از جا در رفتن
 دَکُشَن: محکم کردن
 وِگَرَدَسَن: بر گشتن
 واموئن: جستجو کردن
 دُموئن: لگد کوب کردن
 فُگَرَدَسَن: سرنگون شدن

ادامه از صفحه ۷

کاملاً. ولی گفتم برای اینکه بتوانیم آن آواهایی که مردم دیلم دارند و وا
 مردم غرب گیلان نداریم را جمع کنیم، یک مرکزیتی می خواهد. برای
 شناخت آواها و واژه های مردم کوه نشین. چون آنجا واژه هایی هست
 که اینجا نیست. و یا برای شکل بیان آواهایی که آنجا هست باید یک
 شکل و علامتی تعیین شود. همه اینها بستگی دارد به یک تشکل
 منسجم و آکادمیک تا به مقصد برسیم.

الان کردها یک همچین کاری کرده اند.

این به این خاطر که شما وقتی به آن طرف مرز می روید، به کرکوک و
 موصل، به مناطق کردنشین عراق، آنها کتاب و دانشگاه دارند. آنها
 سیصد سال است که برای کارشان حرکت کردند. اما حرکت ما بیست و
 چند ساله است. قبلاً که اجازه نمی دادند. اما کردها چون جمعیتشان
 بیشتر بود و مردمشان با هم یکی بودند، در سوریه به خصوص کتاب
 هایی دارند و مدارس برای زبان کردی. موفقیت ما هم بستگی دارد به
 گیلان شناسانی که دانشگاهی هستند و به بستگی دارد به حرکت آنها.
 من هم از شما متشکرم که تشریف آوردید. این را بدانید که گیلانی
 بودن هم افتخار دارد و هم سربلندی. ما تاریخ ساز هستیم. من که
 اینجا به دنیا آمده ام می گویم ما تاریخ ساز هستیم. گیلانی تاریخ ساز
 است. گیلانی در تمام برگ های تاریخ
 نقش سازنده دارد. به خاطر همین، به
 پدرانمان بگوییم، به خاطر نقش سازنده
 ای که مردم گیلان در طول تاریخ
 چند هزار ساله دارند، بی تاریخ ها گیلانی را
 تحقیر می کنند. خیلی متشکرم.

هسا شعر

(هسا شعر، شعر کوتاه لحظه ای گیلکی است که با اشعار کوتاه محمد بُشرا ، محمد فارسی ، علی اکبر مرادیان(بوسار) ، رحیم چراغی ، دریایی لنگرودی ، دکتر مجتبی روحانی و ... آغاز شد)

(۱)

تا

پنجره واوو

گوره بوکود توفنگ

پرپر بزه تورنگ

تا پنجره باز شد / تفتنگ غرید / و قرقاول غرقه به خون شد

(۲)

تی یخ بزه دسا

بنه می دیله سر

بدا

ئیجا نایی بوسوجه

کورشه کا بی بییم

دست یخ زده ات را / روی قلبم بگذار / اجازه بده با هم بسوزیم
و خاکستر گردیم

(۳)

اوهوی عروس

نیگاکون

راب والیشته دستانا

ویبری ، واکار بزن

راب

والیشته باغانا

آهای عروس / نگاه کن / دستهای حلزون لیسیده را / بر خیز
دوباره نشا کن / حلزون / باغها را لیسیده

هر سه هسا شعر از «بوسار»

مو

انگور رزم

تو پیلئو دار

بدا ، نه ، فچکم

تا آفتو کشه

من / انگورم / تو درخت بزرگ / بگذار از تو بالا بروم / تا آغوش
خورشید

دریایی لنگرودی

دو هساشعر از پوراحمد جکتاجی

(۱)

ای وار بدار

وارش ، بوشوره گولانا

دیل واستنا

باغبان چی کم داره ؟

بگذار یک بار / باران بشوید گلها را / باب دل / باغبان چه کم
دارد؟

(۲)

تو گی آتش

من گمه ورف

حرف کی مایه ناره

نه تی آتسه ، دوکشایه

نه می ورف ، آبا په

تو می گویی آتش / من می گویم برف / حرف که مایه ندارد / نه
آتش تو خاموش می شود / نه برف من آب می شود

سینه سورخی

زنه توك

ویشتائی جا

چیچه که خونه

خوج داره چگه سر، ورفه دورون

سُهرهای / نوک می زند / از گرسنگی / به خون سینه / روی گلابی
وحشی در برف

رحیم چراغی

گزارش:

نگاهی به نخستین جشنواره نشریات دانشجویی دانشگاه گیلان

نخستین جشنواره نشریات دانشجویی دانشگاه گیلان، به مدت سه روز و در دانشگاه علوم انسانی برگزار شد. این جشنواره که از تاریخ بیستم تا بیست و دوم اردیبهشت ماه برگزار می‌شد، با استقبال جالبی از سوی صاحبان نشریات دانشجویی و دیگر دانشجویان روبرو شد.

در این نمایشگاه هر نشریه صاحب یک غرفه بود که دانشجویان آن را به سلیقه خود می‌آراستند.

از غرفه‌هایی که بیش از همه جلب توجه می‌کرد میتوان به غرفه "پورت" نشریه دانشجویان ترکمن دانشگاه گیلان اشاره کرد. در این غرفه دانشجویان با لباس‌های محلی ترکمنی عکس یادگاری می‌گرفتند.

از دیگر نمونه‌های این دانشگاه به غرفه «زانیار» نشریه دانشجویان کُرد دانشگاه گیلان اشاره کرد. آن‌ها هم با لباس‌های محلی کردی و پخش تصاویر رقص و آواز کردی (البته به اجرای آقایان!!!) به نوعی نماینده فرهنگ کرد بودند.

دانشجویان مستقل موسسه آموزش عالی جهاد دانشگاهی رشت هم با نشریه‌ای به نام "سُها" در این جشنواره شرکت کردند. سها یک نشریه سیاسی، اجتماعی و فرهنگی است. از نکات جالب غرفه این نشریه پخش کلیپ‌های «فلش» بود که پخش کلیپی درباره «دکتر محمد مصدق» رهبر فقید نهضت ملی شدن نفت، باعث شد که افراد زیادی جلوی غرفه جمع شوند.

از نکات جالب این نمایشگاه، اقدام نمادین نشریه توقیف شده «امتداد» بود. جلوی غرفه پرده سیاهی کشیده شده بود و روی آن یکی از مطالب آخرین شماره امتداد نوشته شده بود.

بر روی پرده سیاه روزنه‌هایی تعبیه شده بود که بتوان به وسیله آن درون غرفه را دید. درون غرفه یک مجسمه در پشت یک میز نشسته بود و بر روی میز چند کاغذ که با جوهر قرمز خط‌خطی شده بودند، قرار داشت.

از دیگر نشریات شرکت‌کننده، نشریه «سفید» ماهنامه «پنج‌دری» (مربوط به دانشکده معماری) و نیز نشریه «جنگل» (وابسته به انجمن علمی مهندسی جنگلداری) و نشریه «پرسه» بودند.

دانشگاه پیام نور مرکز صومعه سرا نیز یک غرفه داشت که به نمایش گاهنامه «آروین» پرداخت و در کنار این نشریه، معرفی سایر نشریات این مرکز را نیز برعهده داشت. از جمله: داروک، نگاه، افق ریاضی، رهاورد، بصارت، یاس و افق.

نشریه صنفی، اجتماع، فرهنگی انجمن اسلامی دانشکده علوم به نام «هیس!» هم غرفه خود را داشت.

در غرفه نشریه «سایه» دو جوجه رنگ آمیزی شده را در جعبه‌ای روی میز قرار داده بودند و بر روی جعبه مذکور این عبارت به چشم می‌خورد: «من نان نمی‌خواهم. چرا مرا رنگ زده‌اید؟»

از دیگر نکات این نمایشگاه یا جشنواره که بسیار به چشم می‌خورد، عدم حضور نشریات بسیج دانشجویی بود. این طیف اعتراض خود را بانصب شعارهای زیر بر روی بُرد بسیج و سایر بردها اعلام کردند:

«عدم حضور نشریات بسیج دانشجویی. چرا؟؟؟»

«آیا می‌دانید تعداد کل نشریاتی که از دانشگاه گیلان مجوز گرفته‌اند بیش از هفتاد نشریه می‌رسد اما کمتر از یک سوم کل نشریات در این جشنواره شرکت نکرده‌اند. واقعاً چرا؟»

«جشنواره نشریات دانشجویی جهشی در اسلام می‌شدن! دانشگاه‌ها»

در پایان، اگر چه عدم حضور طیف خاصی از نشریات و شعارهای مذکور آنان زیاد خوشایند و مطلوب نبود، اما در کل، امسال جشنواره خوبی داشتیم. به امید اینکه سال بعد هم با حمایت مسئولان جشنواره برگزار شده و وقفه‌های چندین ساله بین برگزاری آن نیفتد.

#####

خودمانی گب

گیلکنه جیگا و گیلکی صدا خیلی زمامه کی یاداشودره. هو زبان کی «دیواروره» فریاد بو و «شرفشاه» ژگله و هو جیگا کی مرداویجه آمره یاد آردی و میرزا نامه فریاد.

امی فریاد جی ای نیه کی هر کی تینس و هر کی توان داشت خو ضربه ای زبان و ای فرهنگه بزه. ای چکال جکال ارسو و ای هزار هزار اندوه او گیلکن و او «خودی» جی ایسه که خوشونه پثره فرهنگ و خوشونه ماره زبانه فراموشاگودد.

آمو بیگانه جی فریاد نداریمی ویشتر خودی و آشنا جی کی پشته خنجر فرو کادرد.

پوزخند و اجداده زبانه مسخره گودن امی شرافته امره تناقض داره و اونو فراموشا کودن امی غیرت و حمیت و تعصبه امره.

هو چیزی که امره بداشته کی ای نشریه چاکونیم و بیرون هدئیم مظلومیت ای سرزمین و ای زبان بو.

شیون فومنی (میر احمد سید فخری نژاد)
از شاعران محبوب و مشهور خطه
شمال در سال ۱۳۲۵ ه ش در شهرستان
فومن دیده به جهان گشود. او
تحصیلات ابتدایی و سه ساله خود را
در رشت سپری کرد و بعد از آن به
کرمانشاه کوچ نمود و سه ساله دوم
دبیرستان را تا اخذ دیپلم طبیعی در
آنجا گذراند.

شیون در سال ۱۳۴۶ وارد سپاهی
دانش در طارم زنجان شد و یک سال
بعد به استخدام اداره آموزش و پرورش
استان مازندران درآمد و در سال ۱۳۴۸
وارد زندگی زناشویی شد. در کوچی
عهده دار مدیریت و تدریس در یکی از
مدارس فولادمحله ساری گشت و تا
سال ۱۳۵۱ با تمام مشکلات دست
و پنجه نرم کرد و عاشقانه به رسالت
خود که همانا تعلیم و تربیت بود
پرداخت و پس از آن نیز در دیگر نقاط
گیلان به این شغل شریف ادامه داد.
او در سال ۱۳۷۴ مبتلا به بیماری
نارسایی کلیه شد و یک سال بعد
برای درمان این نارسایی به وسیله
دیالیز به تهران کوچ کرد و در همین
سال با توجه به درد بیشمار موفق
به اخذ فوق دیپلم (تجربی) از دانشگاه
تربیت معلم گشت.

شیون در سال ۱۳۷۶ پس از سالها
تدریس و تعلیم و تربیت فرزندان این
خاک طربناک بازنشسته شد.
او در شهریور ۱۳۷۷ پس از یک دوره
بیماری مزمن کلیوی و انجام پیوند کلیه
در یکی از بیمارستان های تهران
درگذشت.

آرامگاهش در بقعه سلیماندارب رشت
بنا به وصیتش در کنار سردار بزرگ
میرزا کوچک جنگلی است.

منبع:

www.sheevan.com